

EUROCITIES on merkittävien eurooppalaisten kaupunkiseutujen verkosto, jonka jäsen Tampere on ollut vuodesta 1996. Lisätietoja: www.eurocities.org

Tietoyhteiskunnan kansalaisoikeuksien eurooppalainen peruskirja

Johdanto

Nykyinen tietoyhteiskunta korostaa tiedosta ja luovuudesta syntyvää inhimillistä ja sosiaalista pääomaa. Tieto- ja viestintäteknologian nopea kehitys on avannut paljon uusia mahdollisuuksia muun muassa koulutukseen, työelämään ja julkisiin palveluihin. Samalla kehitys kuitenkin koettelee kansalaisten tasa-arvoa; kaikkien ei ole yhtä helppo hyödyntää uutta teknologiaa.

Eurocities ja tämän peruskirjan allekirjoittaneet kaupungit sitoutuvat kehittämään kaikille kansalaisille avointa ja tasa-arvoista tietoyhteiskuntaa.

Kaupungit voivat osallistua tasa-arvoisen tietoyhteiskunnan rakentamiseen

- soveltamalla televiestinnän tarjoamia mahdollisuuksia paikallisiin olosuhteisiin
- edistämällä palvelutuotannon uudistumista ja kansalaisten mahdollisuuksia hyödyntää uusia palveluita
- turvaamalla päätöksenteon avoimuuden ja kansalaisten osallistumisen mahdollisuudet

Kansalaiset ovat keskeisessä osassa tietoyhteiskunnassa. Kansalaisten oikeuksien määrittäminen tuo tietoyhteiskunnan lähelle heidän arkielämäänsä ja auttaa kaupunkeja kehittämään aidosti kansalaiseskeisiä palveluja. Samalla saadaan käyttöön uuden teknologian ja tietämykseen perustuvan talouden avulla syntyviä voimavaroja.

Tietoyhteiskunnan kansalaisoikeudet

Kansalaisoikeudet voidaan jakaa neljään ryhmään:

1. Oikeus verkossa olevaan tietoon

Kaupungit tuottavat tietoa saataville tietoverkkojen kautta luonnollisena osana toimintaansa. Tämä ei kuitenkaan riitä, vaan tiedon on oltava ymmärrettävää, helposti löydettävissä ja se tulee julkaista oikea-aikaisesti. Kansalaisten oikeus verkossa olevaan tietoon tarkoittaa kaupunkien sitoutumista avoimuuteen.

Kun tiedon julkaisemiseen kiinnitetään asianmukaisesti huomiota, kansalaiset pystyvät omaksumaansa heille tärkeän tiedon ja asioimaan viranomaisten kanssa molemmin puolin tehokkaasti. Verkossa julkaistavan tiedon hyödyntäminen edistää demokratiaa, hallinnon toimivuutta sekä palvelujen ja sovellusten kehittämistä.

2. Oikeus koulutukseen

Elinikäistä oppimista on tuettava, jotta kaikki kansalaiset pääsevät osallisiksi tietoyhteiskunnan kehityksestä ja sen hyödyistä.

Oppimista ja työntekoa ei enää voida erottaa toisistaan. Kansalaisten on voitava jatkuvasti uudistaa osaamistaan ja ammattitaitoaan joustavampaan ja työmarkkinoiden tarpeita paremmin vastaavaan suuntaan.

Kaupungit pyrkivät vastaamaan kansalaisten ammattitaidon ylläpitämiseen liittyviin tarpeisiin. Kaikille kansalaisille tarjotaan mahdollisuudet hankkia tarvitsemiaan tietoja ja taitoja muun muassa tietotekniikan peruskoulutuksen ja verkko-opiskelun avulla. Koulutuksessa muistetaan myös erityisryhmät kuten maahanmuuttajat sekä ikääntyvät ja vammaiset henkilöt.

3. Oikeus tietotekniikan saatavuuteen

Julkisiin palveluihin käytettävä tietotekniikka on oltava kaikkien kansalaisten saavutettavissa. Kansalaisten pitää myös pystyä luottamaan käytettävään teknologiaan.

Sähköisessä muodossa olevan tiedon ja palvelun saatavuuden tasa-arvoa horjuttavat muun muassa kansalaisten erilaiset lähtökohdat tulotason ja asuinpaikan suhteen. Yleisön käyttöön tarkoitettuja Internet-pisteitä tulee sijoittaa esimerkiksi kirjastoihin ja kouluihin. Saavutettavuudessa tulee ottaa huomioon myös erilaiset fyysiset rajoitteet.

Internetin käytössä tulee huolehtia yksityisyydestä ja käyttäjäturvallisuudesta. Kansalaisen tulee voida luottaa henkilötietojen luottamuksellisuuteen julkisia verkkopalveluja käyttäessään.

4. Oikeus verkko-osallistumiseen

Kansalaisten osallistumisoikeuden turvaaminen ja demokratian kehittäminen edellyttävät julkisen hallinnon avoimuutta päätöksenteon kaikissa vaiheissa. Toimivan osallistumisen helpottamiseksi asioinnin on oltava helppoa ja kansalaisten on ymmärrettävä hallinnon menettelytapoja. Kansalaisille tulee tarjota tietoa päätöksentekoprosessista ymmärrettävässä muodossa. Avoin toimintakulttuuri ja viestintä ovat osallistuvan kansalaisuuden kehittämisen perusedellytyksiä.

Uusi teknologia tuo mukanaan uusia kaupungin ja kaupunkilaisten välisen asioimisen muotoja. Eri viestintäkanavia käyttämällä kaupungit voivat edistää osallistumista ja rohkaista kansalaisia tuomaan julki mielipiteitään, tekemään palveluiden parantamishdotuksia ja huomauttamaan havaitsemistaan puutteista.

Kansalaisille on tiedotettava niistä kanavista, joilla kaupungille voi esittää kysymyksiä. Kysymyksiin vastaaminen on hallinnon ja palvelutuotannon velvollisuus.

Kansalaisten kysymykset ja mielipiteet ovat tärkeitä viestejä kaupungille, kun se kehittää palveluitaan. Verkossa toteutettujen kyselyjen tuloksista ja niiden vaikutuksista tulee tiedottaa aktiivisesti.

Euroopan kaupunkien rooli

Eurocities-järjestö on muovannut tämän peruskirjan pohjaksi jäsenkaupunkien yhteiseksi lausumiksi seuraavaa:

Kaupungit tunnustavat EU:n perusoikeuskirjan tämän peruskirjan keskeiseksi kehykseksi.

Kaupungit ovat tietoisia siitä, että tietoyhteiskunta merkitsee sekä uusia hyvinvoinnin ulottuvuuksia että mahdollista epätasa-arvoa.

Kaupungit ovat vakuuttuneita siitä, että paikallishallinnon on omaksuttava kansalaiskeskeinen tietoyhteiskuntastrategia tasa-arvon turvaamiseksi ja julkisten palvelujen kehittämiseksi.

Kaupungit toimivat aktiivisesti, jotta Internetin käyttö edistää paikallista demokratiaa ja kasvattaa sosiaalisen pääomaa, päämääränään tukea Lissabonin sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.

Kaupungit kehittävät määrätietoisesti paikallishallintoa ja vahvistavat kansalaisten ja kuntien välistä suhdetta Euroopassa kilpailukykyisen ja osaavan yhteiskunnan saavuttamiseksi.

Tampereen kaupungin tehtävät

Tampereen kaupunki on kehittänyt kansalaisten tietoyhteiskuntaa erityisesti vuosien 2001-2005 eTampere-tietoyhteiskuntaohjelman aikana. Ohjelman päättyessä kaupunki sitoutuu jatkamaan kehitystä ja edistää omalla vastuualueellaan seuraavia tavoitteita:

1. Käyttäjystävällisessä ja ymmärrettävässä muodossa olevan tiedon tuottaminen.
2. Julkisen hallinnon avoimuuden turvaaminen.
3. Internetin yleisen saatavuuden, kansalaisten teknologiaa ja siihen perustuvia palveluja kohtaan tunteman luottamuksen sekä teknologian ja siihen perustuvien palvelujen tehokkaan käytön edistäminen.
4. Tietoyhteiskuntakoulutuksen tukeminen niin, että kaikenikäiset ja kaikkia ryhmiä edustavat ihmiset voivat osallistua tietoyhteiskunnan kehitykseen ja hyötyä siitä.

Tampereella 12.1.2006

Jarmo Rantanen
Kaupunginjohtaja